

Ivan Hoffman: Mlčení Ihářů - Rádio Universum

 radiouniversum.cz/ivan-hoffman-mlceni-lharu/

Ivan Hoffman

Mlčení Ihářů

Text 26.2.2024 44 min Přehrát

#Politika

Vědět, co se doopravdy děje, nebývá na škodu. Bez toho se totiž těžko odhaduje, co se stane.

U válečného zpravodajství se zájem o pravdivé vylíčení situace kříží se snahou propagandistů ovlivnit interpretaci skutečnosti veřejnost. Válečné zpravodajství je nedůvěryhodné, a to hned z několika důvodů.

Válečný zpravodaj vidí to, co mu dovolí vidět vojáci. Ti mají přirozenou tendenci zveličovat své úspěchy a bagatelizovat neúspěchy. Zpravodajství podléhá kontrole, protože citlivé informace se vojáci snaží utajit před nepřítelem. Pravdivé válečné zpravodajství, seriózní žurnalistika, by se rovnalo vyzrazování vojenských tajemství.

Rovněž platí, že paralelně s válčením na bojišti probíhá válka informační. V té se bojuje o přízeň veřejného mínění. Smyslem je posilovat ve společnosti víru ve vítězství a získat podporu zahraničí. U propagandy účel světí prostředky, a tak když chybí pozitivní zprávy z bojiště, propagandista si je vymýšlí. Místo objektivního líčení situace se válka prezentuje vyprávěním emotivních příběhů.

Spolehlivý obraz ovšem nenabízí ani statistiky. Nejstřeženějším údajem jsou válečné ztráty, tedy počty mrtvých a zraněných. Pokud to jde, píše se o úspěšném útoku s minimálními ztrátami. Pokud se referuje o masakru, přednost mají příběhy těch, co přežili. U vojenské techniky každá strana uvádí, co údajně zničila soupeři, a neobtěžuje čtenáře výčtem toho, o co přišla.

U válečného zpravodajství platí, že přání je otcem myšlenky. Objektivní pravdy se proto nedobereme tím, že smícháme soupeřící propagandistické polopravdy. Větší vypovídací hodnotu mají mapy, ze kterých je zřejmé, kterým směrem se pohybuje fronta. Kdo prohrává, se pak pozná, když slyšíme ustupující stranu vysvětlovat, proč momentálně nevítezí.

Válečné zpravodajství má ovšem smysl sledovat i u vědomí, že má mizernou informační hodnotu. Vypovídá totiž o společenské atmosféře, která se v průběhu konfliktu vyvíjí. Od počátečního šoku, že na akci přišla reakce, přes emotivní fandění jedné ze stran bratrovražedného konfliktu, až po únavu válkou a rezignaci na naivní představu, že slabší vyhraje.

Největší tragédií je válka, ve které je slabšímu vnucena strategie „všechno, anebo nic“, vítězství, anebo smrt. Válka, ve které poráženému jeho zahraniční sponzoři nepomohou vyhrát, ale z prestižních důvodů mu zakážou kapitulaci. Válka, ve které jsou lidé posíláni na smrt, i když to už z vojenského hlediska nedává smysl.

To je situace, kdy už nedává smysl ani angažované válečné zpravodajství. To je ta chvíle pravdy, kdy se nabízí přiznat, že bez šance na vítězství nemělo cenu být potravou pro děla. Kdo ale o válce celou dobu lhal, pravdu neřekne. Uslyšíme ho mlčet.

Všechny příspěvky s Ivan Hoffman

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.